

Sygn. akt I Ns 1437/11

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2018 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu, I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodnicząca: Sędzia SR Ewelina Iwanowicz

Protokolant: Patrycja Łuczak

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2018 roku w Zgierzu na rozprawie sprawy

z wniosku **E. P.**

z udziałem (...) **S.A. w L. i Skarbu Państwa – Starosty (...)**

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek;
2. zasądzić od E. P. na rzecz (...) Spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 757,00 (siedemset pięćdziesiąt siedem) złotych tytułem kosztów postępowania;
3. zasądzić od E. P. na rzecz Skarbu Państwa – Starosty (...) kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania;
4. przyznać adwokatowi Z. B. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną wnioskodawczyni z urzędu w kwocie 295,20 (dwieście dziewięćdziesiąt pięć 20/100) złotych, w tym należny podatek od towarów i usług, i nakazać wypłacenie jej ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu;
5. nie obciążać wnioskodawczyni obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych.

Sygnatura akt I Ns 1437/11

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 28 września 2011 r. E. P. wystąpiła o ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawczyni położonej w Z. na ul. (...) dla linii energetycznej relacji R. – K. przechodzącej przez działki (...) oraz zapłatę za bezumowne korzystanie z gruntu od 1 stycznia 2012 r. w kwocie 10.000 zł rocznie.

(wniosek – k. 7 w zw. z k. 2, k. 10)

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania - (...) S.A. Oddział Ł. – Miasto wniósł o oddalenie wniosku w całości oraz zasądzenie od wnioskodawczyni na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uczestnik przyznał, iż przez działki (...) przebiega linia napowietrzna 15 kV Z.-R. pochodząca z 1961 r., zaś od trzonu ww. linii na działce nr (...) w kierunku stacji (...) przebiega odgałęzienie linii 15 kV z 1971 r. Uzasadniając swoje stanowisko podniósł, iż posadowienie linii energetycznej 15 kV w 1971 r. stanowiącej odgałęzienie od linii Z. – R. (wraz z dwoma stanowiskami

słupowymi) zlokalizowanej na działce wnioskodawczyni nastąpiło na podstawie ostatecznej decyzji administracyjnej z dnia 2 maja 1970 r. w trybie art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. Co do linii 15 kV Z. – R. z 1961 r. uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu. Uczestnik zakwestionował legitymację procesową czynną wnioskodawczyni, podnosząc, iż w niniejszej sprawie zachodzi współuczestnictwo konieczne po stronie czynnej. Zakwestionował także wysokość żądanego wynagrodzenia za ustanowienie służebności.

(odpowiedź na wniosek – k. 30-32v)

Pismem z dnia 4 kwietnia 2012 r. pełnomocnik z urzędu wnioskodawczyni sprecyzował wniosek, wnosząc o ustanowienie na rzecz uczestnika postępowania odpłatnej służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej działki gruntu nr ew.(...) położone w Z. na ul. (...) oraz działki nr ew. (...) położone na ul. (...) odpowiednio (...) i (...) za wynagrodzeniem w kwocie 10.000 zł rocznie na rzecz każdego właściciela nieruchomości obciążonej.

(pismo – k. 108-110)

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2012 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w trybie art. 510 § 2 k.p.c. w charakterze uczestników postępowania: D. P., A. K. i Skarb Państwa – Starostę Powiatu (...).

(postanowienie – k. 111)

Pismem z dnia 21 września 2012 r. uczestnik podniósł, iż przysługuje mu tytuł prawny do linii 110 kV przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawczyni. Podniósł ponadto zarzut zasiedzenia co do linii 110 kV jak i do odgałęzienia linii 15 kV. (pismo – k. 135-135v)

Na terminie rozprawy 24 września 2012 r. pełnomocnik wnioskodawczyni sprecyzował, że wnioskodawczyni nie wnosi o odszkodowanie za bezumowne korzystanie z nieruchomości w przedmiotowym postępowaniu. Wniósł o zasądzenie wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości na rzecz wnioskodawczyni, D. P. i A. K. proporcjonalnie do udziałów we współwłasności nieruchomości. (protokół rozprawy – k. 170-171)

Uczestnicy Skarb Państwa – Starosta Powiatu (...) i A. K. pozostawili wniosek do uznania Sądu. D. P. przyłączył się do wniosku. (protokół rozprawy – k. 171)

Na terminie rozprawy 20 lipca 2015 r. wnioskodawczyni wniosła o ustanowienie służebności na działkach nr ew. (...) (...) w związku z zakończoną sprawą o podział majątku wspólnego i dział spadku. (protokół rozprawy – k. 427)

Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2016 r. Sąd zwolnił od udziału w sprawie D. P. i A. K.. (postanowienie – k. 470)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. P. oraz jej mąż M. P. byli współwłaścicielami na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) składającej się z działek nr ew. (...). Przedmiotową nieruchomość nabyli od I. i A. małż. L.. Działki nr (...) położone są w Z. na ul. (...) odpowiednio (...). Działki nr ew. (...) położone są w Z. na ul. (...). M. P. zmarł 3 października 2007 r. Spadek po nim nabyła żona E. P. i dzieci D. P. i A. K. w udziałach po 1/3 części każde z nich. W dniu 27 stycznia 2015 r. w sprawie I Ns 1708/12 współwłaściciele podpisali ugodę, na mocy której A. K. otrzymała na wyłączną własność działki nr ew. (...) oraz udział 1/10 we współwłasności działki (...), zaś E. P. otrzymała działki nr ew.(...)

oraz udział 9/10 we współwłasności działki nr ew. 82/5. (kopia aktu notarialnego – k. 14-15v, odpis KW – k. 18-20v, kopia postanowienia – k. 9 załączonych akt I Ns 1708/12, ugoda – k. 89-90 załączonych akt I Ns 1708/12)

Działka nr ew. (...) to dawna działka nr (...), zaś działka nr (...) to dawna działka nr (...). W 1970 r. właścicielami powyższych działek byli A. i L. G.. Działka nr ew. (...) to dawniej działka nr (...), zaś działka nr (...) to dawna działka nr (...). W 1975 r. właścicielami przedmiotowych działek byli A. i L. G., a w 1985 r. I. i A. L.. (bezsporne, nadto informacja ze Starostwa Powiatowego w Z. – k. 177-178)

Na działkach gruntu nr ew. (...) w północnej granicy działek biegnie linia energetyczna wysokiego napięcia WN 110 kV 1-torowa wsparta na 3 słupach stalowych.

Przy wschodniej granicy działki nr ew. (...) przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia 110 kV ze słupem położonym w granicy działki. Przez działki nr ew. (...) przebiega linia 15 kV biegnąca do (...) Z.-R. wraz ze słupem przelotowym położonym na działce (...). Przez działki (...) przebiega linia 15 kV od słupa w kierunku ul. (...). (bezsporne, nadto mapa – k. 39, 136)

W dniu 18 listopada 1961 r. dokonano odbioru technicznego trzonu linii 15 kV Z.-R.. (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia protokołu – k. 40-41, zeznania świadka M. K. – k. 182)

Decyzją Prezydium Miejskiej Rady Narodowej z dnia 2 maja 1970 r. zatwierdzono plan realizacyjny na budowę linii napowietrznej 15 kV, linii n.n. i stacji trafo w Z.

na ul. (...). W wykazie właścicieli gruntów, przez które miała przebiegać linia wskazano m.in. P. i L. G. jako właścicieli działki nr (...). (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia decyzji – k. 45-47)

Decyzją Prezydium Miejskiej Rady Narodowej nr (...) z dnia 9 czerwca 1970 r. wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości zezwolono Zakładowi (...) – Województwo w Ł. na budowę linii napowietrznej 15 kV, linii n.n. i stacji trafo-słupowej w Z.

na nieruchomości P. G. położonej w Z. na ul. (...) oraz nieruchomości J. G. położonej w Z. na ul. (...).

(bezsporne, nadto kopia decyzji – k. 44)

W dniu 31 maja 1971 r. sporządzono protokół odbioru technicznego i przekazania

do eksploatacji linii elektroenergetycznej napowietrznej 15 kV Z.-Z.. (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia protokołu – k. 42-43)

Decyzją nr (...) z dnia 15 czerwca 1973 r. Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej zatwierdzono plan realizacyjny linii 110 kV do stacji Z.-R.. (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia decyzji – k. 94)

Pismem Zastępcy Naczelnika Miasta Z. z 7 kwietnia 1975 r. zawiadomiono m.in. A. G. (właściciela dz. nr (...)) i (...) o wszczęciu postępowania wywłaszczeniowego na budowę linii elektroenergetycznej od stacji Z.-R.. (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia zawiadomienia – k. 92-93v)

Decyzją nr (...) Zastępcy Naczelnika Miasta Z. z dnia 25 kwietnia 1975 r.,

na podstawie art. 35 i 36 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, zezwolono Zakładowi (...) -Województwo w Ł.

na budowę linii elektroenergetycznej napowietrznej na terenie R. w Z. i zajęcie na ten okres części nieruchomości stanowiącej własność m.in. A. G. (dz. nr (...)). (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia decyzji – k. 90-91v)

Na podstawie protokołu odbioru technicznego z dnia 7 lutego 1977 r. przekazano Zakładowi (...) linię 110 kV do stacji 110/15 kV Z.-R. kierunek A.. (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia protokołu – k. 98)

Decyzją nr (...) z dnia 17 czerwca 1983 r. zatwierdzono projekt przebudowy linii 110 kV na trasie Z. – R. – Z. – A.. (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia decyzji – k. 99)

Decyzją nr (...) z dnia 30 maja 1985 r. na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości zezwolono Zakładowi (...) na remont linii energetycznej 110 kV na trasie Z. – S. – G. i zajęcie na czas budowy nieruchomości wymienionych w decyzji, w tym, m.in. działek nr ew. (...) I. L.. (bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia decyzji – k. 100-101v)

Pracownicy uczestnika dokonywali okresowych przeglądów linii 15 kV i 110 kV polegających na wejściu na słup, dokręceniu mostków prądowych, sprawdzeniu izolatorów i innych elementów na słupie, przycięciu drzew pod liniami. (zeznania świadka P. L. – k. 181, zeznania świadka M. K. – k. 183, poświadczono za zgodność kopie protokołów z przeglądów linii – k. 138-143, protokołów prac eksploatacyjnych – k. 143-149, obchodów dziennych linii – k. 149-166)

Granica strefy służebności przesyłu to obszar znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie linii elektroenergetycznej zwany pasem technologicznym (eksploatacyjnym). Pas ten konieczny jest dla ochrony ludzi i mienia przed oddziaływaniem pola elektrycznego i elektromagnetycznego oraz skutkami awarii linii. Jest to również obszar konieczny dla prawidłowej eksploatacji urządzenia przesyłowego. (...) ochrona dotyczy dopuszczalności sytuowania stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń bezpośrednio pod napowietrznymi liniami elektromagnetycznymi lub w odległości liczonej od skrajnych przewodów: 5m dla linii o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 15 kV, 15 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, ale mniej niż 110 kV. (...) ochrona nie jest częścią pasa technologicznego, a jedynie obszarem niezbędnym do wykonania na określonych czas prac budowlanych. Szerokość dla pasa technologicznego dla linii 15 kV wynosi 6m (po 3 m po obu stronach linii, licząc od środka słupa), a dla linii 110 kV – 13,2 m (po 6,6 m po obu stronach linii, licząc od osi linii). (pisemna opinia biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz urządzeń i instalacji elektroenergetycznych – k. 363)

Biegły geodeta wykreślił na mapie do ustalenia służebności gruntowych zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 14 września 2017 r. za numerem P.1020. (...) przebieg służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawczyni dla linii 15 kV o pow. 12 m² i 62 m² dla działki (...), pow. 642 m² dla działek (...) m² dla działki (...) m² dla działki (...) m² dla działki (...) oraz dla linii 110 kV o pow. 472 m² dla działki (...) m² dla działki nr (...) i 1932 m² dla działki (...). (pisemna opinia biegłego z zakresu geodezji – k. 205, opinie uzupełniające – k. 319-320, 479-481, 503, mapa – k. 504)

Wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu obejmujące wynagrodzenie za korzystanie przez przedsiębiorcę z nieruchomości wynosi 37.730 zł. (pisemna opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości – 224-255, opinie uzupełniające – k. 314-316, 320-323, 381-395, 428-431, 508-536, 559-570)

W 1959 r. zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...) z siedzibą w W. mające osobowość prawną, w tym Zakład (...), któremu na mocy zarządzeń z 1975 r. i protokołu zdawczo-odbiorczego Zakład (...)-Województwo przekazał urządzenia i sieci energetyczne znajdujące się w eksploatacji rejonów energetycznych Z.. Zarządzeniem

nr 13/ (...) /89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. utworzono ze składników mienia Centralnego O. Energetycznego w W. na bazie Zakładu (...) przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w Ł. Zarządzeniem nr (...) /O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. z dniem 12 lipca 1993 r. podzielono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) i wydzieloną część jego mienia przeniesiono do (...) S.A. w W., a pozostałą część przekształcono w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł. Wśród składników przekazanych do (...) S.A. w W. nie znajdowały się linie energetyczne 15 kV i 110 kV przebiegające przez nieruchomość wnioskodawczyni. W dniu 30 czerwca 2007 r. doszło do aportowego zbycia części przedsiębiorstwa (...) S.A. w Ł., w tym przysługujących spółce (...) służebności gruntowych, a wśród nich służebności polegających na zapewnieniu dostępu do urządzeń służących do doprowadzenia prądu elektrycznego, na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (od 2008 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością), której następcą prawnym po przejęciu w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. w dniu 31 sierpnia 2010 r. jest (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. (Oddział Ł.-Miasto w Ł.). Z pozostałej części (...) S.A. powstał (...) S.A., którego następcą prawnym po przejęciu jest (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w R. (I Oddział w Ł.).

(wiadomości notoryjne, a ponadto: kopia odpisu z KRS – k. 35-38, zaświadczenia o utworzeniu Zakładów (...) z siedzibą w W. – k. 51, zarządzenia Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 30 stycznia 1975 r. – k. 52-53, protokołu z dnia 13 stycznia 1976 r. przekazania Zakładowi (...) składników majątkowych – k. 54-57, zarządzenia nr (...) Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. – k. 58-59, zarządzenia numer (...) /O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. – k. 60-60v, poświadczona za zgodność kopia aktu notarialnego z 12 lipca 1993 r. przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną – k. 61-73, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia umowy aportowego zbycia przedsiębiorstwa – k. 74-79, postanowienia z dnia 12 listopada 2008 r. Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi – k. 80)

Prawomocnym wyrokiem z dnia 22 września 2014 r. w sprawie II C 11/12 Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił powództwo E. P. przeciwko (...) S.A. o zasądzenie odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości. (poświadczona za zgodność kopia wyroku z uzasadnieniem – k. 451-453)

Działki nr (...) zostały przeniesione do księgi wieczystej (...), w której jako właściciele wpisani są Ł. i S. K. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej. Działki nr (...) zostały przeniesione do księgi wieczystej (...), w której jako właścicielka wpisana jest A. W.. (fakt znany z urzędu)

Wnioskodawczyni utrzymuje się z emerytury w kwocie 1.040 zł. Stałe koszty utrzymania wnioskodawczyni wynoszą ok. 600 zł. (przesłuchanie wnioskodawczyni – k. 580 00:11:22-00:14:54)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych dowodów, w tym dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek podlegał oddaleniu w całości.

Na wstępie rozważań przypomnieć należało, iż na nieruchomości wnioskodawczyni posadowione są dwie linie energetyczne: linia średniego napięcia 15 kV (przelotowa i odnoga z odłącznikiem) oraz linia 110 kV. W odniesieniu do odnogi linii 15 kV i linii 110 kV uczestnik wskazał, iż dysponuje decyzją wyłączeniową i lokalizacyjną, która stanowi tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawczyni i posadowionych na niej urządzeń elektroenergetycznych. W odniesieniu do odnogi linii 15 kV, linii przelotowej 15 kV

jak i linii 110 kV uczestnik podniósł ponadto zarzut zasiedzenia, który okazał się zasadny.

Stosownie do przepisu art. 305¹ k.c., nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Jak stanowi art. 305² § 2 k.c., jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Ustanowienie służebności przesyłu jest możliwe tylko na rzecz takiego przedsiębiorcy, który jest właścicielem urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz innych urządzeń podobnych lub który zamierza wybudować takie urządzenia (art. 49 § 1 k.c.). Przesłanką uwzględnienia przez sąd rejonowy wniosku o ustanowienie służebności przesyłu jest wykazanie, że jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych.

W niniejszej sprawie nie zostały spełnione wszystkie powyższe przesłanki do ustanowienia służebności przesyłu. Jak zostało już bowiem wskazane powyższej, Sąd ocenił jako skuteczny podniesiony przez uczestnika zarzut zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu. Bezspornym w niniejszej sprawie było, iż uczestnik jest właścicielem linii energetycznych średniego i wysokiego napięcia, w tym słupów usytuowanych na nieruchomości wnioskodawczyni i rozciągniętych na nich przewodów. Dla właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych musi mieć zapewnioną możliwość dbania o stan techniczny urządzeń, dokonywania okresowej kontroli (ogłędzin i przeglądów) i ewentualnej ich modernizacji, a zatem także możliwość dostępu do tych urządzeń. Jest to konieczne dla zapewnienia przepływu energii elektrycznej i jej dopływu do odbiorców końcowych. Przy czym, w ocenie Sądu, uczestnik postępowania ma już prawnie zagwarantowaną możliwość korzystania z powyższych urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomości wnioskodawców dla właściwej ich eksploatacji i przesyłu energii elektrycznej, ponieważ nabył z mocy prawa poprzez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu, a ponadto legitymuje się decyzją wywłaszczeniową w odniesieniu do odnogi linii 15 kV i linii 110 kV. Wobec tego brak było podstaw do ustanowienia służebności przesyłu.

Analizując przesłanki do zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, należy zauważyć, iż pomimo tego, że przed wejściem w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r. przepisów art. 305¹-305⁴ k.c. o służebności przesyłu, dodanych przez ustawę z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116. póź. 731) przepisy nie przewidywały wprost tego rodzaju służebności, to jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa, w tym uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., sygn. akt III CZP 89/08, LEX nr 458125, także przed ustawowym, uregulowaniem służebności przesyłu w art. 305¹-305⁴ k.c. dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, nabycie takie, jak wskazał Sąd Najwyższy, następuje przez przedsiębiorcę, a nie właściciela nieruchomości władnącej, która to kategoria prawna przy instytucji służebności przesyłu w ogóle nie występuje. Stanowisko to zostało potwierdzone w uchwale SN z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt III CZP 18/13, OSNC 2013/12/139, zgodnie z którą przed wejściem w życie art. 305¹-305⁴ k.c. dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu (tak również w postanowieniu SN z 26 czerwca 2013 r., sygn. akt II CSK 626/12, LEX nr 1341262). Jak wskazał zaś Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 15 czerwca 2016 r., sygn. akt II CSK 639/15, LEX

nr 2075706, w odniesieniu do służebności przesyłu należy wyraźnie oddzielić dwie konstrukcje: służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, która mogła zostać nabyta przez zasiedzenie przed dniem 3 sierpnia 2008 r., oraz służebności przesyłu. Obydwa prawa mają analogiczną treść oraz pełnią te same funkcje, nie oznacza to jednak, że można je utożsamiać. Odmierna jest przede wszystkim ich podstawa prawna - art. 145 i 292 k.c.

oraz art. 305¹-305⁴ k.c. Jeżeli zatem okres zasiedzenia wymagany do zasiedzenia służebności upłynął przed dniem 3 sierpnia 2008 r., to posiadacz nabywał służebność odpowiadającą treści służebności przesyłu. Nadto z wyroku Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II CSK 389/08, LEX nr 484715 wynika, iż istnieje dopuszczalność ustalenia faktu nabycia prawa, w tym służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, przez zasiedzenie w innej sprawie niż w postępowaniu o zasiedzenie. Natomiast w uchwale z dnia 23 marca 2016 r., sygn. akt III CZP 101/15, LEX nr 2005762, Sąd Najwyższy wskazał, iż w sprawie z wniosku właściciela nieruchomości o ustanowienie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu sąd może rozpoznać zarzut posiadacza urządzeń przesyłowych, że służebność została nabyta przez zasiedzenie przez jego poprzednika prawnego, niebiorącego udziału w sprawie.

Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności trzeba mieć na uwadze (co podkreślił także Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 31 maja 2006 r., sygn. akt IV CSK 149/05, LEX nr 258681 i postanowieniu z 13 października 2011 r., sygn. akt V CSK 502/10, LEX nr 1096048), iż zgodnie z art. 292 k.c. do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie stosuje się przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie jedynie odpowiednio. Tym samym posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Zgodnie z art. 352 k.c., kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności, a do posiadania służebności przepisy o posiadaniu rzeczy stosuje się tylko odpowiednio. Podkreślenia wymaga, iż przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne. Przy czym, na co zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z 19 kwietnia 2013 r., sygn. akt I ACa 1356/12, LEX nr 1313323, posiadanie służebności nie musi być wykonywane w sposób ciągły, lecz stosownie do potrzeb, tak jak ma to miejsce w przypadku służebności przesyłu.

Zgodnie z treścią art. 285 § 1 k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz właściciela innej nieruchomości prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władnącej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania w stosunku do niej określonych działań (służebność gruntowa).

Zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie, jeżeli polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia; przepisy o nabyciu w drodze zasiedzenia stosuje się odpowiednio. Urządzenie, o którym mowa w tym przepisie ma odpowiadać treści służebności pod względem gospodarczym. Oczywistym jest, że chodzi tu o odpowiednie urządzenie materialne, umożliwiające korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie służebności, sporządzone na obcej nieruchomości lub co najmniej wkraczające w jej sferę. Charakter tego urządzenia ma być trwały, a nie chwilowy i musi być ono widoczne. Nie trzeba dowodzić, że urządzenie zainstalowane na przedmiotowym gruncie stanowiące własność uczestnika spełnia wymagania trwałego i widocznego urządzenia. Korzystanie z takiego urządzenia znajdującego się na cudzej nieruchomości stanowi dla jej właściciela - jak się powszechnie i zgodnie w doktrynie oraz judykaturze twierdzi - wyraźne ostrzeżenie przed działaniem osób, które korzystając z takich urządzeń mogą doprowadzić do uzyskania odpowiednich służebności. Długotrwałe tolerowanie przez właścicieli (w tym wnioskodawców i ich poprzedników prawnych) takich działań, co zostało ustalone w sposób nie budzący wątpliwości, usprawiedliwia

usankcjonowanie – ukształtowanego i stabilnego stanu faktycznego – stwierdzenie, iż przedmiotowa nieruchomości jest obciążona tą służebnością. Powołany art. 172 k.c. w zw. z art. 292 k.c. i dokonane ustalenia przesądzają, iż spełnione zostały potrzebne do zasiedzenia przesłanki w postaci: posiadania, upływu czasu oraz korzystania z trwałego i widocznego urządzenia. Posiadanie prowadzące do nabycia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu w drodze zasiedzenia, co po raz kolejny należy podkreślić, ma inny zakres niż posiadanie prowadzące do nabycia przez zasiedzenie własności (o czym szczegółowo już wspomniano). Uczestnik i jego poprzednicy faktycznie korzystali z gruntu w taki sposób, jak to czyni osoba, której przysługuje służebność. Korzystanie to polegało na wykonywaniu takich aktów władztwa w stosunku do nieruchomości, które normalnie wykonuje osoba uprawniona z tytułu służebności.

Służebność przesyłu czy służebność odpowiadająca treści służebności przesyłu daje uprawnionemu, aczkolwiek w pewnym ograniczonym zakresie, władztwo nad cudzą nieruchomością. Ogranicza prawo własności właściciela nieruchomości przez ustanowienie trwałego obowiązku znoszenia przez niego w sferze, w której może być wykonywana własność, stanu ukształtowanego jego oświadczeniem woli. Należące do istoty tego ograniczenia obowiązki ciąży na każdorazowym właścicielu nieruchomości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2011 r., sygn. akt IV CSK 303/10, LEX nr 785540).

Reasumując uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali nieprzerwanie z widocznych i trwałych urządzeń znajdujących się na nieruchomości wnioskodawczyni i ich poprzedników prawnych w postaci linii energetycznej średniego napięcia (linii przelotowej i odnogi z odłącznikiem) i linii wysokiego napięcia przez kilkadziesiąt lat. Przy czym, linia przelotowa 15 kV została wybudowana 18 listopada 1961 r. i wówczas dokonano odbioru technicznego linii. Odnoga linii 15 kV została oddana do użytku 31 maja 1971 r., kiedy to sporządzono protokół odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji. Linia 110 kV została oddana do użytku 7 lutego 1977 r.

W takiej sytuacji dojść może do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, która treścią odpowiada treści służebności przesyłu uregulowanej obecnie w k.c., jeżeli powyższe władanie trwało przez wymagany prawem czas.

Nie budzi wątpliwości, iż zakład energetyczny jest przedsiębiorcą, który w oznaczonym zakresie korzysta z nieruchomości obciążonej, z urządzenia służącego do doprowadzania energii elektrycznej, które wchodzi w skład przedsiębiorstwa, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego tak Zakład (...), (...) S.A., (...) spółka z o.o. w Ł. jak i obecny uczestnik (...) S.A. w Ł. (Oddział Ł.-Miasto w Ł.) są przedsiębiorstwami w rozumieniu art. 55 k.c. W skład tych przedsiębiorstw w poszczególnych okresach wchodziły linie energetyczne średniego napięcia (odnoga i przelotowa). Przy czym, przedmiotowe urządzenia przesyłowe były w posiadaniu uczestnika i jego poprzedników prawnych odpowiednio od 1961 r., 1971 r. i 1977 r. i są nieprzerwanie do chwili obecnej eksploatowane.

Pamiętać należy, iż w latach od 1964 do 1989 obowiązywała zasada jednolitej własności państwowej, którą wyrażała treść art. 128 k.c. w jego pierwotnym brzmieniu.

W czasie obowiązywania tego przepisu przyjmowano powszechnie, że własność ogólnonarodowa przysługuje niepodzielnie Państwu. Jednostki organizacyjne Skarbu Państwa i państwowe osoby prawne wykonywały jedynie uprawnienia wynikające z własności państwowej. W konsekwencji także posiadanie nieruchomości przez te podmioty było równoznaczne z posiadaniem przez Skarb Państwa. W orzecznictwie utrwalone zostało stanowisko, że władanie przez państwowe osoby prawne nieruchomościami, które nie stanowiły własności państwowej było wykonywane na rzecz Skarbu Państwa i prowadziło, przy spełnieniu wymaganych przesłanek, do nabycia własności nieruchomości w wyniku zasiedzenia przez Skarb Państwa, gdyż status państwowych osób prawnych nie zezwalał na nabycie przez nie własności nieruchomości w drodze zasiedzenia (uchwała SN

z 22 października 2009 r., sygn. akt III CZP 70/09, OSNC 2010/5/6; wyrok SN z dnia 31 maja 2006 r., sygn. akt IV CSK 149/05, LEX nr 258681 oraz postanowienia SN

z 11 lutego 2011 r., sygn. akt I CSK 288/10, LEX nr 798230; z 22 października 2009 r., sygn. akt III CSK 38/09, LEX nr 553699; z dnia 17 września 1993 r., sygn. akt II CRN 76/93, LEX nr 80723). Jak podniósł Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 12 stycznia 2012 r., sygn. akt IV CSK 183/11, LEX nr 1130302 nie ma żadnych podstaw do przyjęcia,

iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem

w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. Wobec tego przyjąć należało, iż Skarb Państwa był nie tylko właścicielem, ale i posiadaczem rzeczy znajdujących się w zarządzie państwowych osób prawnych. W rezultacie, jeżeli nieruchomości pozostająca w zarządzie państwowej osoby prawnej nie była przedmiotem własności państwowej, jej zasiedzenie w razie ziszczenia się przesłanek przewidzianych w art. 172 k.c. mogło nastąpić nie przez państwową osobę prawną sprawującą zarząd, lecz przez Skarb Państwa. Natomiast

z dniem 1 lutego 1989 r. zniesiona została zasada, że jedynie Skarbowi Państwa może przysługiwać prawo własności mienia państwowego, w wyniku czego państwowe osoby prawne uzyskały zdolność prawną w zakresie nabywania składników majątkowych

na własność. Przy czym, uchylenie z dniem 1 października 1990 r. art. 128 k.c.

nie doprowadziło ex lege do uwłaszczenia przedsiębiorstw państwowych mieniem Skarbu Państwa, które dotąd znajdowało się w ich zarządzie. W uchwale składu 7 sędziów SN z 18 czerwca 1991 r., sygn. akt III CZP 78/01, OSNC 1991/10-12/118, której nadano charakter zasady prawnej, wywieziono, iż do chwili wejścia w życie z dniem 7 stycznia 1991 r. ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz

o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 1991/2/6) obowiązywał art. 42 ust. 2 ustawy

z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (t.j. Dz. U. 1987/35/201)

o następującej treści: „przedsiębiorstwo gospodarując wydzielonym mu i nabytym mieniem, stanowiącym część mienia ogólnonarodowego, zapewnia jego ochronę”, z którego wynikało, iż każdy składnik majątkowy przedsiębiorstwa państwowego – zarówno wydzielony mu przy utworzeniu, jak i nabyty w toku działalności przez przedsiębiorstwo – stanowił mienie ogólnonarodowe, które pozostawało „w dyspozycji” tego przedsiębiorstwa. W dniu 7 stycznia 1991 r. przepis ten jednak – z mocy art. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 1991/2/6) – uzyskał brzmienie: „przedsiębiorstwo, gospodarując wydzielonym mu i nabytym mieniem, zapewnia jego ochronę”, a jednocześnie uchylono art. 42 ust. 3 tej ustawy

o brzmieniu „przedsiębiorstwo państwowe wykonuje wszelkie uprawnienia w stosunku

do mienia ogólnonarodowego będącego w jego dyspozycji, z wyjątkiem uprawnień wyłączonych przepisami ustawowymi”. Zdaniem Sądu Najwyższego, unormowanie takie doprowadziło z dniem jego wejścia w życie do przekształcenia stosunków prawnych powodujących następstwo prawne przedsiębiorstw państwowych wobec innego niż nieruchomości mienia Skarbu Państwa pozostającego dotychczas w jego zarządzie.

Odnośnie terminów zasiedzenia, dekret z dnia 11 października 1946 roku Prawo rzeczowe w art. 50 stanowił, że, kto posiada nieruchomość przez lat dwadzieścia, nabywa jej własność, chyba że w chwili objęcia nieruchomości w posiadanie był w złej wierze, zaś w § 2 wskazanego artykułu stwierdzono, że temu, kto posiada nieruchomość przez lat trzydzieści, nie można zarzucać złej wiary. Natomiast zgodnie z regulacją wynikającą z pierwotnego brzmienia art. 172 k.c. (obowiązującą do 1 października 1990 roku) posiadacz nieruchomości niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie

od lat dziesięciu jako posiadacz samoistny, zaś jeżeli uzyskał posiadanie w złej wierze nabywa jej własność po upływie lat dwudziestu. Zgodnie z przywołanym art. XLI

do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego, stosuje się od tej chwili (czyli od dnia wejścia w życie w dniu 1 stycznia 1965 roku) przepisy tego kodeksu; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Zgodnie z § 2 przywołanego artykułu jeżeli termin zasiedzenia według kodeksu cywilnego jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem wejścia kodeksu w życie; jeżeli jednak zasiedzenie rozpoczęte przed dniem wejścia w życie kodeksu nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej, zasiedzenie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Stosownie

do przepisu art. 172 k.c., posiadacz nieruchomości niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie); po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Przy czym, iż w/w terminy zostały wprowadzone do kodeksu cywilnego ustawą z dnia 28 lipca 1990 roku (Dz. U. nr 55 poz. 321). Poprzednio były one krótsze i wynosiły odpowiednio dziesięć i dwadzieścia lat. Zgodnie z brzmieniem art. 9 ustawy nowelizującej, do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. przed dniem 1 października 1990 roku), stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie.

Artykuł 176 k.c. przyjmuje, że możliwe jest zaliczenie posiadania poprzednika, przy czym jak podniósł Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 22 października 2009 r., sygn. akt III CSK 38/09, LEX nr 553699 dla stwierdzenia nabycia własności nieruchomości w wyniku zasiedzenia przez Skarb Państwa nie ma znaczenia, że nieruchomość posiadały kolejno różne jednostki państwowe i żadna z nich nie była posiadaczem przez okres wymagany do nabycia własności przez zasiedzenie. Istotne jest jedynie, czy łączny okres posiadania przez te podmioty jest wystarczający do zasiedzenia przez Skarb Państwa. Jak wynika zaś z uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2013 r., sygn. akt IV CSK 672/12, LEX nr 1360293, zgodnie z art. 176 § 1 k.c. przedsiębiorca energetyczny może doliczyć do swojego (i swoich poprzedników prawnych) okresu posiadania okres posiadania Skarbu Państwa (jako poprzednika w posiadaniu).

Kluczowym zagadnieniem jest ustalenie czy posiadanie było posiadaniem w dobrej czy w złej wierze. Rozważając tę kwestię należy przypomnieć, że dla przyjęcia dobrej lub złej wiary posiadacza decydująca jest chwila objęcia przez niego posiadania nieruchomości, służebności (postanowienie SN z 14 października 2015 r., sygn. akt V CSK 5/15, LEX nr 1808044).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie uznał, iż do objęcia w posiadanie odnogi linii 15 kV i linii 110 kV doszło w dobrej wierze, gdyż uczestnik przedstawił decyzje lokalizacyjne, pozwolenia na budowę i decyzje wywłaszczeniowe dotyczące ww. linii. Co do linii 15 kV należało przyjąć złą wiarę. Uczestnik nie przedstawił bowiem żadnych dokumentów, z których wynikałoby, że mógł pozostawać w błędnym ale usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu, że przysługiwało mu uprawnienie od objęcia przedmiotowej linii.

Ponadto, posiadanie było nieprzerwane. Nadto, nie miało miejsce żadne zdarzenie, które spowodowałoby przerwanie biegu terminu zasiedzenia (art. 175 k.c. w zw. z art. 123 k.c.).

Bieg zasiedzenia co do linii przelotowej 15 kV rozpoczął się z 18 listopada 1961 r. i zakończył 1 stycznia 1985 r. Odnoga linii 15 kV została oddana do użytku 31 maja 1971 r., wobec czego bieg zasiedzenia ukończył się 31 maja 1991 r. Linia 110 kV została oddana do użytku 7 lutego 1977 r., wobec czego bieg zasiedzenia ukończył się 7 lutego 1997 r. Należy jednakże wskazać, iż termin zasiedzenia upłynąłby również przy przyjęciu złej wiary posiadacza co do wszystkich linii. W dacie upływu terminu zasiedzenia linii przelotowej 15 kV, posiadaczem linii był Zakład (...) i na jego rzecz nastąpiło zasiedzenie. Co do odnogi linii 15 kV w dacie upływu terminu zasiedzenia posiadaczem było przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w Ł., zaś co do linii 110 (...) Spółka Akcyjna w Ł.. Nie oznacza to jednak, że uczestnikowi przedmiotowa służebność nie służy. Nie budzi wątpliwości, iż każdy kolejny zakład energetyczny był przedsiębiorcą, który w oznaczonym zakresie korzystał zgodnie z przeznaczeniem z urzędnika służącego do doprowadzania energii elektrycznej, a zatem urzędnika przesyłowego w rozumieniu art. 49 § 1 k.c. posadowionego na nieruchomości wnioskodawców, a które wchodzi w skład przedsiębiorstwa. Następcy prawni – w kolejnych przekształceniach – przejmowali cały zakres działalności poprzedników związany z przesyłem i całe ich mienie służące wykonywaniu obowiązków operatora sieci przesyłowych, w szczególności urządzenia energetyczne i służebności

konieczne do ich eksploatacji. Przejęcie mienia i przedsiębiorstwa poprzednika oznacza przejście na następców prawnych również służebności przesyłu jako prawa rzeczowego (o niewątpliwie majątkowym charakterze) do korzystania z nieruchomości cudzej.

Od czasu zasiedzenia prawa odpowiadającego treści służebności przesyłu, poprzednicy prawni uczestnika i uczestnik legitymują się prawem (służebnością odpowiadającą treści służebności przesyłu) do korzystania z linii energetycznych średniego

i wysokiego napięcia posadowionych na nieruchomości wnioskodawczyni nieodpłatnie. Wobec tego Sąd oddalił wnioszek o ustanowienie służebności przesyłu.

Należy również wskazać, iż decyzją Prezydium Miejskiej Rady Narodowej nr SW.VI.60/4/70 z dnia 9 czerwca 1970 r. wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości zezwolono Zakładowi (...) – Województwo w Ł. na budowę linii napowietrznej 15 kV, linii n.n. i stacji trafo-słupowej w Z. na nieruchomości P. G. położonej w Z.

na ul. (...) oraz nieruchomości J. G. położonej w Z.

na ul. (...). Decyzją nr (...) Zastępcy Naczelnika Miasta Z. z dnia 25 kwietnia 1975 r., na podstawie art. 35 i 36 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, zezwolono Zakładowi (...) -Województwo w Ł. na budowę linii elektroenergetycznej napowietrznej na terenie R. w Z.

i zajęcie na ten okres części nieruchomości stanowiącej własność m.in. A. G..

Mocą wskazanych decyzji zakład energetyczny uzyskał zezwolenie na budowę napowietrznej linii energetycznej na terenie Gminy Z. przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawczyni. Stosownie do art. 35 ust. 1 powołanej ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe mogły za zezwoleniem naczelnika gminy – a w miastach prezydenta lub naczelnika miasta – zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach ciągi drenażowe, przewody służące do przesyłania płynów, pary gazu, elektryczności oraz urządzenia techniczne łączności i sygnalizacji, a także inne nadziemne i podziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń. Osobom upoważnionym przez właściwy organ, instytucję lub przedsiębiorstwo państwowe przysługiwało prawo dostępu do tych przewodów i urządzeń służących w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją (ust. 2). Jeżeli założenie i przeprowadzenie przewodów i urządzeń powodowało, że nieruchomość nie nadawała się do dalszego racjonalnego jej użytkowania na cele dotychczasowe, nieruchomość podlegała wywłaszczeniu w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie dla wywłaszczenia nieruchomości (ust. 3). Przepis art. 35 ust. 1 ustawy ustalał zasady wypłacania odszkodowania właścicielom.

Powołać przy tym należało uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt III CZP 87/13, OSNC 2014/7-8/68, LEX nr 1444416, zgodnie z którą wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie art. 35

ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (jedn. tekst: Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Jak czytamy z uzasadnieniu tejsze uchwały „wykonywanie przewidzianych ustawą i decyzją administracyjną uprawnień

do utrzymywania urządzeń przesyłowych posadowionych na cudzej nieruchomości

na podstawie tytułu prawnego mającego źródło w decyzji o charakterze wywłaszczeniowym ograniczającej prawo właściciela oraz uprawnień do dostępu do tych urządzeń w celu ich utrzymania we właściwym stanie technicznym, jest działaniem podejmowanym w tym zakresie, w którym właściciel nieruchomości został w swoim prawie trwale ograniczony. Instytucja zasiedzenia służebności ma na celu uporządkowanie długotrwałych stosunków prawnorzeczowych i zmobilizowanie biernego właściciela do zajęcia się przedmiotem swojej własności. Właścicielowi nieruchomości, na której urządzenia przesyłowe umieszczone zostały bez tytułu prawnego, można po odpowiednio długim czasie korzystania w określony sposób z jego nieruchomości postawić zarzut, że pozostawał bierny wobec tych aktów,

co doprowadziło do obciążenia nieruchomości służebnością gruntową. Takiego zarzutu

nie można postawić właścicielowi nieruchomości legalnie zajętej pod urządzenia przesyłowe. Ustawowe upoważnienie przedsiębiorcy korzystającego z takich urządzeń do podejmowania w stosunku do nieruchomości, na której je zainstalował, czynności zmierzających

do utrzymania ich w należyтым stanie technicznym sprawia, że właściciel nieruchomości

nie mógłby się im skutecznie przeciwstawić, tamując przedsiębiorcy drogę do zasiedzenia służebności cywilnoprawnej na jego nieruchomości. Inaczej wygasza się prawa i obowiązki mające źródło w ustawie lub akcie administracyjnym, a inaczej wynikające ze stosunku cywilnoprawnego. Skoro ustawodawca w związku z uchwaleniem ustawy z dnia 30 maja 2008 r. nie zdecydował się na wygaszenie uprawnień przedsiębiorców korzystających

z urządzeń przesyłowych na cudzych nieruchomościach, w związku z wydaniem decyzji administracyjnych mających podstawę w art. 35 ust. 1 u.z.t.w.n. (art. 70 ust. 1 u.g.g. i art. 124 ust. 1 u.g.n.), to drogą wykładni nie można dokonywać konwersji tych uprawnień

w uprawnienia właściwe podmiotom, które uzyskały służebność przesyłu.”. Takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy w późniejszych orzeczeniach, w tym w uchwale z 6 czerwca 2014 r., sygn. akt III CZP 107/13, OSNC 2015/3/29, LEX nr 1488917 i postanowieniu

z 15 października 2014 r., sygn. akt V CSK 276/12, LEX nr 1548240. W postanowieniu

z 30 stycznia 2015 r., sygn. akt III CSK 123/14, LEX nr 1652392 Sąd Najwyższy wskazał, iż gdy w odniesieniu do linii energetycznej została wydana decyzja na podstawie art. 35 ust. 1

i 2 ustawy z 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, to stanowi ona samoistny tytuł prawny do wykonywania obsługi linii energetycznych i jest przeszkodą

do ustanowienia służebności przesyłu na podstawie art. 305¹ i 305² k.c.

Z powyższego wynika, iż przedsiębiorstwo przesyłowe legitymujące się decyzją wywłaszczeniową wydaną na podstawie art. 35 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (t.j. Dz. U. 1974/10/64) nie może nabyć służebności przesyłu, czy służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu w drodze zasiedzenia, ani nie ma już potrzeby ustanawiania na jego rzecz służebności przesyłu, gdyż już posiada tytuł prawny do władania cudzą nieruchomością celem eksploatacji, konserwacji i modernizacji urządzeń przesyłowych posadowionych na tejże nieruchomości w oparciu o tę decyzję.

Wyklucza to zatem ustanowienie na rzecz uczestnika na nieruchomości wnioskodawczyni służebności przesyłu w tym zakresie.

Na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika Skarbu Państwa – Starosty (...) 240 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (§ 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat

za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, t.j. Dz. U. 2013/461). Na rzecz uczestnika (...) sp. z o.o. należało zasądzić 240 zł wynagrodzenia pełnomocnika, 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 500 zł zaliczki na wynagrodzenie biegłego.

Sąd przyznał pełnomocnikowi wnioskodawczyni wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną z urzędu w kwocie 292,50 zł, w tym należny podatek od towarów i usług (§ 2 ust. 3 i § 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, t.j. Dz. U. 2013/461).

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd postanowił nie obciążać wnioskodawczyni nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Zgodnie z powołanym przepisem, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni jest osobą starszą, utrzymuje się z emerytury w kwocie ok. 1.040 zł. Mogła ponadto pozostawać w uzasadnionych okolicznościach sprawy przeświadczeniu o słuszności swego żądania. W orzecznictwie wskazuje się,

iż przeświadczenie o słuszności żądania to jedna z okoliczności przemawiających

za zastosowaniem przepisu art. 102 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2012 r., sygn. akt I CZ 34/12, LEX nr 1232459, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 11 kwietnia 2014 r., sygn. akt I ACa 9/14, LEX nr 1455540).

W pozostałym zakresie Sąd postanowił, że uczestnicy ponoszą we własnym zakresie koszty związane ze swoim udziałem w sprawie stosownie do przepisu art. 520 § 1 k.p.c.